

<http://www.luju.ro/romania-are-nevoie-de-gratiere-si-amnistie-raport-devastator-al-avocatului-poporului-despre-conditiile-inumane-din-penitenciare-grad-ridicat-sau-foarte-ridicat-de-ocupare-in-unele-unitati-de-detentie-problema-supraaglomerarii-din-cauza-detinutilor-aflati>

ROMANIA ARE NEVOIE DE GRATIERE SI AMNISTIE – Raport devastator al Avocatului Poporului despre conditiile inumane din penitenciare: „Grad ridicat sau foarte ridicat de ocupare in unele unitati de detentie... Problema supraaglomerarii din cauza detinutilor aflati in tranzit sau arestati preventiv... Hrana fiind servita in camere, pe genunchi, pe marginea patului... Pe langa suicid, in penitenciare predomina decesele cauzate de afectiuni medicale cronice” (Raportul)

Scris de G.T. | Data: 09.12.2015 15:18

Avocatul Poporului a oferit un argument imbatabil care demonstreaza ca in Romania este nevoie de amnistie si gratiere. Instructia condusa de Victor Ciortea (foto 2) s-a dat publicitatii. *Raportul special privind conditiile de detentie din penitenciare si centre de reținere si arestare preventivă, factori determinanți în respectarea demnității umane și a drepturilor persoanelor private de libertate.*

Un Raport de 900 de pagini, finalizat la începutul lunii decembrie 2015, care scoate la iveală problemele extrem de grave cu care se confruntă sistemul penitenciar din România. Probleme care interzic să fie rezolvate de zeii de azi, probleme care fac din țara noastră frunțasă în UE în ceea ce privește condamnările suferite la CEDO din cauza condițiilor de detentie. Ceea ce se întâmplă în prezent în pușcările din România nu are nimic în comun cu un stat democratic și european, ci mai degrabă cu perioada comunistă. Evident situația poate fi rezolvată prin construirea unor penitenciare noi, care să corespundă standardelor internaționale, prin aplicarea unor pedepse alternative la închisoare sau prin renunțarea la metoda arestului preventiv, măsura aplicată de cele mai multe ori fără să se țină cont de persoana vizată și de faptul că aceasta poate fi cercetată în stare de libertate sau în arest la domiciliu. Problemele din penitenciarele românești pot fi rezolvate însă mai ales printr-o lege de amnistie și gratiere. Lege de care să beneficieze condamnații pentru infracțiuni minore, înlocuind pentru o perioadă o parte din termenul de detenție cu libertate. De astfel, chiar Avocatul Poporului arată că promovarea unor propoziții negative privind reducerea numărului de detinuți ar fi de natură să contribuie la evitarea unor condiții neacceptabile de detentie, la diminuarea simțitoare a sumelor care trebuie alocate de buget sau din fondurile europene în acest scop, precum și a unor condamnați la CEDO, inclusiv pronunțarea unei hotărâri pilot. Probabil însă că nimic nu se va întâmpla în viitorul apropiat.

Prezentam concluziile „Raportul special privind condițiile de detenție din penitenciare și centre de rețineră și arestare preventivă, factori determinanți în respectarea demnității umane și a drepturilor persoanelor private de libertate”, acesta fiind atașat integral la finalul articolului:

„Reținem următoarele concluzii succinate decurgând din situația existentă la data efectuării anchetelor, din informațiile comunicate de autoritățile publice sesizate, precum și din cele destinate publicității pe paginile oficiale ale acestora:

a) referitor la cadrul legislativ intern, s-a constatat **lipsa unor reglementări secundare importante prevăzute expres de Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepșilor și a măsurilor private de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**, cum ar fi: hotărâri de Guvern și ordine ale Ministrului Justiției și ale Ministrului Afacerilor Interne privind organizarea și funcționarea sistemului penitenciar și a sistemului controlor de acces preventiv;

b) în ceea ce privește gradul de ocupare, s-au constatat următoarele: **existența unui grad ridicat sau foarte ridicat de ocupare în unele unități de detenție** (spre exemplu, Penitenciarul Iași, Focșani și Marghineu), care nu asigură suprafața minimă prevăzută de normele legale interne și internaționale. În plus, **raportarea capacității legale de cazare a unor penitenciare la numărul de persoane private de libertate nu reflectă realitatea existentă în camerele de detenție**;

În același timp, s-a mai reținut ca **unele secții ale penitenciarelor se confruntă cu problema supraaglomerării din cauza detinerilor afilii în tranziție sau arestați preventiv**;

Subliniem ca, **promovarea unor propuneri legislative privind reducerea numărului detinerilor ar fi de natură să contribuie la evitarea unor condiții necorespunzătoare de detenție, la diminuarea simțitoare a sumelor care trebuie alocate de la buget sau din fonduri europene în acest scop, precum și a unor condamnări ale Statului Român de către CEDO, inclusiv pronunțarea unei hotărâri pilot**;

c) referitor la condițiile de cazare în penitenciare s-au constatat următoarele: **existența unor condiții de cazare necorespunzătoare cauzate de vechimea imobilelor; existența înfățișării, umezeții, mucoșului în pereții camerelor; aerul curat, aerul condiționat, cazarmamentul cu un grad ridicat de uzură, instalații sanitare deteriorate; cantitatea insuficientă și calitatea necorespunzătoare a produselor de igienă personală distribuite persoanelor private de libertate; numărul redus al dușurilor și grupurilor sanitare raportat la numărul de persoane cazare în camere, și în unele situații, lipsa instalațiilor pentru satisfacerea nevoilor fiziologice; existența insectelor și dăunătorilor; reducerea în unele unități penitenciare, a programului de furnizare a energiei electrice și a apei, motivată de restricții bugetare; dimensiunile, amenajările, și unghiul, amplasamentul necorespunzător al coridoarelor de plimbare; spălarea și uscarea eficientă a hainelor în camere; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor și obiectelor personale**;

Sub aspectul închinerii imobilelor în care se desfășoară activitatea unităților penitenciare, reținem: Penitenciarul Alud-1932, Centrul de detenție Tichilești, cu un corp de cladire (E1) dat în folosință în anul 1959; Penitenciarul Măgureni-corp de cladire din 1992; Penitenciarul Poarta Alba-1949; Penitenciarul Satu Mare-1896; Spital Penitenciar „Iliava, corpurile B și C de cladire din 1992 și 1996; Spital Penitenciar Targu Ocna-pavilion A-1951 și Pavilion C-1937; Penitenciarul Targu Mureș-1890;

În ceea ce privește rețineră și arestare preventivă s-a observat: **amplasarea necorespunzătoare a camerelor de detenție la nivelul demisolului clădirilor inspectoratelor județene de poliție astfel încât aerul să fie răcoros, aerul condiționat să fie deficitar, iar iluminatul natural și artificial insuficient; lipsa grupurilor sanitare în unele camere; insuficiența grupurilor sanitare; instalații sanitare care prezintă un grad ridicat de uzură și amplasarea deficitară a toaletelor; holurile WC-ul și toaletele ca suport pentru spălarea corporală; gradul avansat de uzură al cazarmamentului; distribuția neuniformă a materialelor igienico-sanitare; deficitul spațiilor pentru depozitarea bunurilor personale; existența unor spații curate pentru depozitarea submenționatelor, necesitatea igienizării unor spații de detenție (dezinfecție, dezinsecte și dezinsectare). De reținut că s-au înregistrat nemulțumiri ale persoanelor private de libertate cu privire la lipsa confidențialității discutiilor din timpul vizitelor**;

d) referitor la calitatea apei și hranei, s-au constatat următoarele: **nemulțumirea persoanelor private de libertate sub aspectul varietății hranei și în unele cazuri a cantității acestora**. Pentru asigurarea diversității hranei, unele penitenciare au recurs la încheierea unor contracte de sponsorizare.

Condițiile de serviu a mesei s-au dovedit a fi în multe penitenciare necorespunzătoare, hrana fiind servită în camere, pe geonunchi, pe marginea patului, la care se adaugă imposibilitatea servirii în același interval de timp a tuturor detinerilor.

Cat privește distribuția alimentelor, menționăm situația Penitenciarului Marghineu, în care s-a constatat existența unei aparaturii uzate, negrijite, deteriorate, motivată de lipsa investițiilor din ultimii ani, precum și a Penitenciarului Bacău, unde aerul din blocul alimentar era deficitar.

Referitor la calitatea apei, reținem situația Penitenciarului Galati și Brașov, în care din buclă de apă și apă potabilă au stabilit ca accesul se realizează în parametri normei stabilite de lege, deținutii au reclamat calitatea acestora, iar în Penitenciarul Marghineu reasigurarea distribuției apei în regim permanent.

În ceea ce privește rețineră și arestare preventivă s-a constatat **lipsa salilor de mese, precum și a dotărilor corespunzătoare în unele camere pentru asigurarea servirii mesei**. De asemenea, s-a reținut situația Centrului de Rețineră și Arestare Preventivă Suceava, care nu asigură hrana caldă persoanelor private de libertate în zilele de sâmbătă și duminică.

Mai mult, apreciem ca împingeri împiedică de transport al hranei de la unele penitenciare la centre în îndonare de aluminiu, autocapacitate izotermă, autoîncalzire.

e) referitor la asistența medicală: cea mai mare problemă cu care se confruntă în această privință unitățile penitenciare o reprezintă **deficitul de personal medical, cu atât mai mult cu cât arăsaibilitatea detinerilor este foarte mare**. Sub acest aspect, menționăm situația din: Penitenciarul Brașov, în care condamnații erau transportați o dată la două săptămâni la Penitenciarul Galati numai pentru efectuarea de extracte dentare; Penitenciarul Focșani, în care medicul stomatolog și dentistul activitatea în baza unui contract de prestări servicii pentru 2 schimburi pe săptămână și program de 5 ore; Penitenciarul Marghineu, în care medicul stomatolog acordă consultații de două ori pe lună, iar serviciul medical era asigurat de un singur medic, deși în stadiul de funcționare erau prevăzute 7 posturi de medic. În plus, se înregistrează o frecvență mare a cazurilor medicale, netrecătoare de prescripția activității medicale în unitățile penitenciare.

În ceea ce privește rețineră și arestare preventivă s-a observat **deficiențe în asigurarea medicamentelor, datorată dificultăților întâmpinate în achiziția de medicamente, ca urmare a bugetului alocat**.

O altă situație care se impune a fi reglementată o constituie cea a **detinerii persoanelor cu probleme psihice împreună cu alte categorii de condamnați, în condițiile în care trebuie avută în vedere vulnerabilitatea acestora**. De menționat ca în Penitenciarul Giurgiu se aflau încadrați 140 de detinuti, diagnosticați cu probleme psihice, fara ca unitatea sa dispuna de un medic psihiatru.

Apreciem ca o atenție deosebită trebuie acordată pregătirii personalului pentru monitorizarea detinerilor afilii sub tratament de substituție cu metadona, având în vedere ca, spre exemplu, în Penitenciarul Giurgiu **nu există personal pregătit pentru întreruperea stării de dependență a fostilor consumatori de droguri**.

Alte probleme constatate au viziul inadecvat în înregistrarea refuzurilor de hrana, **dificultăți în obținerea certificatului de încadrare în grad de handicapat, colaborarea anevoioasă a unităților penitenciare cu unele spitale civile**.

De asemenea, considerăm ca o preocupare specială se impune a fi acordată **detinerilor seropozitivi, necerșorii în Programul Național HIVSIDA, tratați doar pentru afecțiuni asociate**. În plus, menționăm ca această categorie de persoane necesită o supraveghere atenta după eliberarea din penitenciar, pentru a fi continua tratamentul.

În ceea ce privește rețineră și arestare preventivă, ca și în unitățile penitenciare s-a constatat **deficitul de personal medical, în special medic, fapt pentru care examenul medical la depunerea nu era realizat în toate cazurile; mai mult asistența medicală este asigurată de personal medical din cadrul centrelor medicale județene ale Ministerului Afacerilor Interne, neexistând un Corp medical propriu**.

Totodată, au fost invocate dificultăți în asigurarea tratamentului medical ca urmare a întoarcerii condițiilor de detenție.

f) referitor la prețurile produselor comercializate de operatori economici din incinta penitenciarelor și prețurile convorbirilor telefonice: **prețurile produselor practice de anumii agenți economici la unele produse erau mult mai mari decât cele din magazinele din zona unităților penitenciare (spre exemplu, în Penitenciarul Colibasi, Giurgiu, prețurile erau cu 50% mai mari)**.

Constatăm că nivelul penitenciarilor pentru verificarea prețurilor solicitate reducerea acestora, însă în unele cazuri s-a constatat lipsa unui control (ex: Direcția de Sanătate Publică).

De asemenea, menționăm absența unor controale ale punctelor comerciale din incinta unităților penitenciare din partea reprezentanților Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor sau ai unei alte autorități (ex: Direcția de Sanătate Publică).

În unele penitenciare s-a constatat **expirarea termenului de valabilitate la unele produse, lipsa prețului sau a denumirii produsului, lipsa unei autorități sanitare pentru unele puncte comerciale, depozitarea necorespunzătoare a produselor alimentare** (ex: Penitenciarul Focșani).

În incinta centrelor de rețineră și arestare preventivă nu există puncte comerciale, comparându-se puține din punctele comerciale achiziționate realizându-se din rețeaua comercială a orașelor. Frecvența cumpărăturilor variază, acestea putându-se efectua în unele centre o dată pe săptămână, iar în altele bi-săptămânal sau de nevoie.

În ceea ce privește convorbirile telefonice din unitățile penitenciare, s-a constatat o **diferență a tarifelor de telefonie practicate de firmele SC BYfon și SC Paytel SRL**. Ca urmare a diferentelor de tarife, unele penitenciare au solicitat operatorilor reducerea acestora.

Durata convorbirilor telefonice din unitățile penitenciare și la centrele de rețineră și arestare preventivă variază, în funcție de Regulamentul de ordine interioară. Reținem situația din Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă Botosani, în care exercitarea dreptului la convorbiri telefonice se realizează de la un telefon amplasat pe un hol în imediata vecinătate a camerei sefului de schimb. De asemenea, menționăm situația Centrului de Rețineră și Arestare Preventivă Dantvoia, unde exercitarea dreptului la convorbiri telefonice nu se realizează personal, corespondența fiind predată unui lucrător din cadrul centrului pentru depunerea în cutia poștală aflată în afara unității de detenție.

g) referitor la evenimentele în care au fost implicate persoanele private de libertate în perioada 2014-2015 (doceza, agresiuni fizice, proteste cu refuz de hrana, evenimente sexuale între persoane private de libertate sau între persoane private de libertate și personalul locurilor de detenție) o inciderea ridicată a formelor de protest prin refuz de hrana (Penitenciarul Galati – 176 de cazuri; Penitenciarul Iași – 125 de cazuri; Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă Bacău – 10 cazuri; Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă Galati – 9 cazuri; Penitenciarul Satu Mare – 25 august 2015, au fost înregistrate 1103 cazuri de refuzuri de hrana, din care 357 pentru motive legale de penitenciar, iar cele mai multe au fost înregistrate în Penitenciarul Poarta Alba – 317, Penitenciarul Galati – 131, Penitenciarul Focșani – 99 și Penitenciarul Iași – 76.

Deși în unele penitenciare, motivele cel mai des invocate în cazul refuzului de hrana au viziul aspecte a caror soluționare intra în aria de competență a conducătorilor penitenciarelor, respectiv transferuri, condiții de cazare, regimul de detenție, în centrele de rețineră și arestare preventivă cauza cea mai frecventă a acestei forme de protest a constat în nemulțumirea față de stadiul juridic.

Cat privește cauzele docezei, se remarcă faptul ca pe lângă faptul ca, în penitenciare predomină docezele cauzate de afecțiuni medicale cronice. În această perioadă de referință în centrele de rețineră și arestare preventivă s-a înregistrat un singur doceza (Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă Galati).

Referitor la agresiunile la care sunt supuse persoanele private de libertate, s-au constatat cazuri de agresiuni la care acesta au fost suspuși de către personalul penitenciar sau de alte persoane private de libertate (spre exemplu, 18 cazuri la Penitenciarul Spital Iliava, 52 de cazuri în Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă Miroslava și Timișoara). În același timp, se remarcă recurența la autogreșurile ca forma de protest, reținând în acest sens situația Penitenciarului Galati, în care s-au înregistrat 141 autogreșuri și 14 autogreșuri în situația Centrului de Rețineră și Arestare Preventivă Suceava cu 4 cazuri de autogreșuri.

De asemenea, se rețin cazurile persoanelor private de libertate implicate în agresiuni sexuale (spre exemplu, în Penitenciarul Targu Mureș și Centrul Educativ Targu Ocna).

Citiți aici integral Raportul Asociației Procopiu!